

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 23 april 2014

Mål nr

T 487-13

KLAGANDE

ZP

Ombud: Advokat MA

MOTPART

AS

Ombud: Advokat AL

SAKEN

Fordran

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts dom 2012-12-20 i mål T 9520-11

_____

DOMSLUT

Högsta domstolen fastställer hovrättens domslut.

ZP ska ersätta AS för rättegångskostnader i Högsta domstolen med 65 312 kr avseende ombudsarvode. På beloppet utgår ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

ZP har yrkat att Högsta domstolen ska ogilla AS talan. ZP har också yrkat att hon ska befrias från ersättningsansvar för AS rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten samt att AS ska förpliktas att ersätta henne för rättegångskostnader i dessa instanser.

AS har motsatt sig att hovrättens dom ändras.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

DOMSKÄL

Bakgrund

1. AS bedrev under den i målet aktuella tiden en tandläkarpraktik där ZP var anställd som tandsköterska.
2. AS överförde den 3 april 2009 ett belopp om 100 000 kr från sitt bankkonto till ZPs bankkonto. Överföringen gjordes av AS via en dator i hans bostad. Utöver AS fanns i bostaden vid tillfället hans hustru samt ZP.

3. Enligt AS utgjorde överföringen ett lån från honom till ZP. Han har berättat bl.a. följande. ZPs ekonomiska situation var ansträngd och hon hade vid flera tillfällen bett honom om att få låna pengar. Den aktuella dagen hade han varit med om en trafikolycka och ZP hade gett honom skjuts hem från olycksplatsen. Då hon återigen bad om att få låna pengar gick han med på det. Han genomförde överföringen. ZP var med vid datorn. Det var hon som skrev in numret på det konto till vilket pengarna skulle överföras. Hon ville dessutom att det skulle stå ”Tack” på meddelanderaden. De kom överens om att lånet skulle återbetalas efter sex månader.

4. ZP har gjort gällande att beloppet var en gåva. Hon har berättat bl.a. följande. Hon har inte bett om att få låna pengar. I samband med att hon lämnade ASs bostad överlämnade han ett papper som han sade att hon fick läsa först när hon kom hem. När hon senare tittade på pappret såg hon att det var en kvittens på en överföring av 100 000 kr. I meddelanderaden hade ”Tack” angetts. Hon frågade vid flera tillfällen AS om hon skulle föra tillbaka pengarna till hans konto. Han ville då inte tala om saken.

Frågan i Högsta domstolen

5. Parterna är överens om att en överföring av ett belopp om 100 000 kr har skett från AS till ZP. Den fråga som Högsta domstolen har att pröva är därför om det rör sig om ett lån eller en gåva.

Bevisbörda och beviskrav

6. Den som i en rättegång kräver betalning på grund av ett påstått penninglån (försträckning) har som princip att styrka sitt påstående (NJA 1975 s. 577). Den principen tar dock inte sikte på det fallet att det står klart att ett visst belopp har förts över från en person till en annan och det råder oenighet om överföringens innebörd. Frågan är därför om det även i ett sådant fall bör ankomma på den som hävdar att det rör sig om ett penninglån att bevisa detta

eller om bevisbördan i stället bör läggas på den som påstår att beloppet har överförts i gåvosyfte.

7. I rättsfallet NJA 2012 s. 804 var frågan huruvida ett visst fordringsanspråk (en regressrätt), som hade uppkommit enligt skuldebrevslagen, hade efterskänkts såsom en gåva. Högsta domstolen uttalade att det som princip gäller att en gäldenär, som påstår att en medgäldenär har eftergett den regressrätt som denne har enligt skuldebrevslagen, har bevisbördan för att så har skett. Om det görs gällande att rätten har efterskänkts, så krävs att det står klart att rättshandlingen är uttryck för en verklig gåvoavsikt. Som skäl för bevisbördans placering framhöll Högsta domstolen bl.a. intresset av att hindra oöverlagda förmögenhetsöverföringar. Domstolen uttalade vidare att en sådan ordning ger större anledning för de inblandade att säkra bevisning.

8. De angivna skälen gör sig gällande även när frågan, som i detta fall, gäller huruvida en överföring av ett belopp har utgjort ett lån eller en gåva. Om bevisbördan placeras på den som hävdar att ett mottaget belopp utgör en gåva, bör detta vidare kunna minska risken för missbruk från mottagarens sida när det råder oklarhet om bakgrunden till att ett belopp har överförts. Detsamma gäller i de fall då en överföring har skett av misstag.

9. Det anförda innebär således att bevisbördan för att ett mottaget belopp har utgjort en gåva vilar på mottagaren. De beviskrav som normalt gäller i tvistemål är tillämpliga.

Bedömningen i detta fall

10. Det ligger alltså på ZP att styrka att ASs överföring av beloppet om 100 000 kr har utgjort en gåva, dvs. att överföringen har varit förenad med en gåvoavsikt och syftat till en förmögenhetsöverföring från honom till henne.

11. Som hovrätten har kommit fram till är det inte möjligt att utifrån den muntliga bevisningen dra slutsatsen att överföringen har varit en gåva. Inte heller det som i övrigt har kommit fram ger tillräckligt stöd för ZPs påstående. Hon har därför inte styrkt att överföringen har utgjort en gåva. Det innebär att hovrättens domslut ska fastställas.

12. Eftersom ZP är förlorande part i Högsta domstolen ska hon ersätta AS för rättegångskostnader. Det yrkade beloppet är skäligt.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Stefan Lindskog, Lena Moore, Ingemar Persson, Martin Borgeke och Anders Eka (referent)
Föredragande justitiesekreterare: Anna Eleblad